

ל'אשתעווי כה"ג. והצדק אתו כי המה מרבנן סבוראי דמפרשי, וזה רב אסי הוא רב יוסי כגרסת הרי"ף והרא"ש ודק"ס. ובאמת דבריהם הטה אך לפרש דברי הגמרא, וכמו שמצינו תמיד דברי רב אחאי שהמה לפרש כובחים מנ: אמר רב אחאי הלכך מאי חומץ וכו', ומנחות מנ. בשני דרב אחאי בדקה — א"ל רב אחאי.

ולכן לשונו תמיד משונה לומר פריך רב אחאי כיבמות כה. מו. (ושם רב אחאי), כתובות מו., קידושין יג., שבעות מא.; זבחים קב.; חולין סה.; ברכות ו., נדה לג. ובשתעין בכל המקומות תמצא שהמה אך לפרש דברי הקודמין.

ובן מצינו לשונו פשיט רב אחאי בכתובות ב: ומה שרב אשי עונה על דבריו לא קשה מידי כי כבר כתבו התוס' חולין ב: ד"ה אנא וו"ל אע"פ דאביי ורבא נמי אתו לשניי הך קשיא והם קרמו הרבה לרב אשי שמא גם בימיהם הקשו כבר. וכן כאן שדברי רב אשי לא קאי אדברי רב אחאי אך הוא מבעלי מסדרי הש"ס.

וכן מצינו לשונו רב אחאי משני בכתובות י.

וכן הוי בה רב אחאי בברכות ה., ומה שאמרו שם אח"כ אלא אמר רב חסדא מהבא, באמת לא קאי רב חסדא אסינא דהבא אך עיקר דברי רב חסדא המה שייכים לב"ב צ: ששם באו עיקר דבריו לתרץ דברי שמואל, וכאן נסדרו דברי רב חסדא משם.

וכן נזכר ע"ו לא: רב אחאי עבד הרחקה יתירתא, ומנחות מ: רב אחאי אזיל בתר כנף, וזבחים מג: א"ר אחאי הלכך וכו', ובבבליס בא אך לפרש דברי הקודמין.

ומה שמצינו ברכות כה: רב אחאי איעסק ליה לבריה בי רב יצחק בר

שמואל

נפסקה (ההוראה) ואח"כ אע"פ שלא היה הוראה אבל סבוראי דמפרשי פירושי דמקרי להוראה הו — כנן רב ריחומי ורבה ורב יוסף ורב אחא מבי חתים (ובאגרת דרש"ג הנדפס ביוחסין הישן חסר כי שם כתוב רב יוסף מבי חתים וצ"ל כמו בנוסח ב"ג ולונדון וסדר החכמים ורב יוסף ורב אחא מבי חתים). כדאמרין גיטין ז. ופירש וצקלג (כלומר שרב אחא מבי חתים מפרש הפסוק וצקלג, ובגמרות שלנו איתא רב אחא מבי חזוואה). וכן מביא רבינו בעל הכריתות בימות עולם שרב אחא מבי חתים היה ריש מרבנן סבוראי. ובאמת שנים היו כדמביא באדרש"ג ח"ג פ"ד וזה לשונו רב אחאי בר ר"ה ונפטר תתי"ו לשטרות, ואחר רב אחאי בריה דרבה בר אבהו ונפטר ביוה"כ תתכ"ב, ולכן כתב הרשב"ם סתם רב אחאי יען ששנים היו כמעט בזמן אחד, וכולם היו תלמידי רבה תוספאה ורבינא האחרון וכולם מתו כמעט בזמן אחד וזלת רב יוסי שהאריך ימים טיבא ובימיו נסתיים התלמוד ולא הוסיפו עוד.

ובזה נבין כמה סוגיות בגמרא שהמה מרב אחאי זה, כחולין נט: ההוא עיוא כרכוז דהואי בי ריש גלותא דעקר מלא צנא דתרבא מינה, רב אחאי אסר ורב שמואל בריה דרב אבהו אכל מיניה, וידוע שרב שמואל בריה דרב אבהו היה מראשי רבנן סבוראי, ומה שאמרו שם שלחו מתם — הוזהרו כרבינו אחאי שמאיר עיני הגולה הוא, יען שאז שקטה מעט הגזירות בא"י אע"פ שלא הוחזרו הישיבות, ובע"ז מנ. רב אחאי שיער בחלה בחמשים, רב שמואל בריה דרב איקא שיער בס', וגרסת דק"ס ובה"ג ותוס' רב האי, בריה דרב אבהו, והיא גרסא אמתית שהיה חברו, אבל רב שמואל בריה דרב איקא לא נמצא בשום מקום בש"ס.

ובתענית יח: וכמה הוה התחלה ר' אחא אומר שלש ר' אסי אומר אחת ופרש"י אמוראי נינהו דלאו אורחא דתנאי